

सन 2018-2019 करिता दिनांक 30 सप्टेंबर, 2019 पर्यंत मुदतीसाठी वाळू/रेती निर्गती नवीन धोरण शासन (महसूल व वन विभाग) निर्णय क्र. गौखनि 10/0615/प्र.क्र. 289/ख, दिनांक 03.01.2018 अन्वये रेतीघाट ई-टेंडरींग (ई-निविदा) व ई-ऑक्शन (ई-लिलाव) करीता अटी आणि शर्ती रेती/वाळू घाटांकरीता ई-टेंडरींग (ई-निविदा) व ई-ऑक्शन (ई-लिलाव) पध्दतीचा अवलंब करण्यात येईल.

- १) रेतीघाटासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या अपसेट प्राईज (हातची किंमती) पेक्षा अधिक रकमेने ई-निविदा भरून, सर्वोच्च निविदेतील रकमेपासून ई-लिलावाला सुरुवात करण्यात येईल.
- २) लिलावात भाग घेवु इच्छिणा-या व निविदा भरु इच्छिणा-या प्रत्येक व्यक्ती/संस्थेला निविदा सादर करतांना इसारा रक्कम RTGS/Online द्वारे भरावी लागेल.
- ३) लिलावाच्या जाहिरातीमध्ये नमुद वाळू/रेती स्थळात अपेक्षित वाळूसाठा आहे किंवा नाही, वाहतुकीसाठी आवश्यक रस्ते उपलब्ध आहेत किंवा नाहीत, वाळूगटामधील वाळू मातीमिश्रीत आहे किंवा कसे, याची लिलावापुर्वी खात्री करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित लिलावधारकाची राहिल. वाळू/रेती गटाचा ताबा घेवुन लिलावधारकाने वाळूचे उत्खनन केल्यानंतर यासंबंधीची कोणतीही तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही. तसेच वाळूगट बदलून देण्याची किंवा वाळू लिलावापोटी शासन जमा केलेल्या रकमेपैकी प्रमाणशीर रक्कम परत करण्याच्या विनंतीचा विचार केला जाणार नाही.खाजगी जमीनीमध्ये रस्ता उपलब्ध करून घेण्याची जबाबदारी लिलाव धारकाची राहिल.
- ४) ज्या लिलावधाकाची बोली / निविदा स्विकारण्यात येईल त्यानी दिलेल्या बोलीच्या / निवेदेच्या रकमेच्या 1/4 इतकी रक्कम लिलाव संपताच विहिती मुदतीत ऑनलाईन जमा करावे लागेल.
- ५) ई-निविदेतील व ई-लिलावाची सर्वोच्च बोलीचा देकार स्विकारावयाचा किंवा नाकारावयाचा निर्णय जिल्हाधिकारी, नागपूर यांचा राहिल व सदर निर्णय लिलावाच्या दिवशीच कळविण्यात येईल.
- ६) सर्वोच्च बोलीचा देकार / निविदा स्विकारण्यात आलेल्या लिलावधारकाला लिलावाच्या बोलीच्या रकमेच्या ¼ इतकी रक्कम लिलावाच्याच दिवशी प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयात भरावी लागेल. लिलावापुर्वी शासन जमा केलेली इसारा रक्कम ही सदर लिलावाच्या बोलीच्या ¼ रकमेत समायोजित करण्यात येईल तसेच, उर्वरीत ¾ रक्कम लिलावाच्या दिनांकापासुन 15 दिवसाच्या आत प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी कार्यालयात भरवी लागेल. लिलावधारकाने लिलावाच्या बोलीच्या ¾ रक्कम लिलावाच्या दिनांकापासुन 15 दिवसात भरणार असल्याचे हमीपत्र रू. 100/- च्या मुद्रांकनावर सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ७) करारपत्र केल्यानंतर, तसेच पर्यावरण अंनुमती प्रमाणपत्र लिलावधारकाचे नावाने हस्तांतरीत केल्यानंतर त्याला वाळू स्थळाचा प्रत्यक्षात ताबा उशिरात उशिरा 7 दिवसात

देण्यात येईल. ताबा दिल्याच्या दिनांकापासुन एका आठवड्याच्या आत वाळू/रेतीचे उत्खनन सुरू करणे आवश्यक राहिल.

- ८) शासनाच्या पुर्वपरवानगी शिवाय लिलावधारकास लिलाव/ठेका दुस-या कोणकडेही हस्तांतरीत करता येणार नाही किंवा दुस-या कोणालाही चालविण्यास देता येणार नाही किंवा लिलावानंतर भागीदारही घेता येणार नाही.
- ९) लिलावधारकाने करारनामा करतेवेळी लिलावाच्या अटी व शर्तीचे यथोचित पालनार्थ हातच्या किंतीच्या २०% एवढी रक्कम अनामत रक्कम म्हणुन प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी यांचेकडे जमा करणे आवश्यक राहिल.ही रक्कम लिलावधारकाने/परवानाधारकाने लिलावाच्या /परवान्याच्या मुदतीत सर्व अटी व शर्तीचे योग्यरित्या पालन केल्यास, लिलावाची मुदत संपल्यावर परत करण्यात येईल. अटी व शर्तीचे पालन न केल्यास अनामत रक्कम जप्त करण्यात येईल.
- १०) निविदा धारकाने दिलेल्या उच्चतम बोलीच्या / निवेदेतील देकाराच्या 2 % आयकर (TCS) भरणा करणे बंधनकारक आहे. Under Section 206c(ic)
- ११) शासन निर्णय क्र. गौखनि-10/0316/प्र.क्र.248/ख, दिनांक 18 मार्च,2017 अन्वये वाळू /रेती लिलावाच्या करारनाम्यावर मुद्रांक शुल्क आकारणे.
अ) लिलावाची रक्कम रू. 10 लाखापर्यंत असल्यास लिलावाचे रकमेच्या 0.1 टक्का किंवा रू. 100/- यापैकी जे अधिक असेल तेवढे मुद्रांक शुल्क
ब) लिलावाची रक्कम रू. 10 लाखपेक्षा जास्त असल्यास लिलावाच्या रकमेवर 0.2 टक्के मुद्रांक शुल्क
वरील प्रमाणे करारनाम्यावरील मुद्रांक शुल्काची रक्कम संबंधित लिलावधारक यांनी भरवायाची आहे.
- १२) लिलाव धारकास वाळू रेती गटाच्या सर्वोच्च बोलीच्या / निवेदेच्या 2 % रक्कम पर्यावरण शुल्क म्हणुन राष्ट्रीयकृत बँकेची बँक गॅरंटी च्या स्वरूपात दयावी लागेल.
- १३) ज्या लिलावधारकाच्या सर्वोच्च बोलीचा देकार/निविदा स्वीकारण्यात येईल त्याला सर्वेक्षण शुल्कापोटी रू. 5000/- चा डि.डि. उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, नागपूर यांचे नावाने जमा करावा लागेल.
- १४) लिलावाच्या रकमेच्या(सर्वोच्च बोलीच्या) १० टक्के रक्कम जिल्हा खनिज प्रतिष्ठाण साठी अंशदान म्हणुन भरणा करणे आवश्यक राहिल.
- १५) लिलावधारकास EMP करिता येणारी रक्कम मुदत ठेव (FD) स्वरूपात जिल्हाधिकारी यांचे कडे जमा करावी लागेल.
- १६) रेती/वाळू (ठेका) ई-निविदा व ई-लिलाव ज्यावेळी रद्द करण्यात येईल अशा वेळेसे त्या रेती / वाळू क्षेत्राचा नव्याने जाहिरनामा काढुन फेर निविदा बोलाविण्यात येईल. फेरनिविदेत पुर्वीच्या ई-निविदा व ई-लिलाव मधील किंमतीपेक्षा कमी किंमत आल्यास फरकाची रक्कम पुर्वीच्या ई-निविदा व ई-लिलाव धारकाकडुन जमीन महंसूलाची थकबाकी म्हणुन वसूल करण्यात येईल. तथापी फेरनिविदेत पुर्वीच्या किंमतीपेक्षा अधिक (जादा) किंमत आल्यास त्यावर पुर्वीच्या ई-निविदा धारकास व ई-लिलावधारकाचा कोणताही हक्क राहणार नाही.
- १७) निविदाधारकास त्यांच्या ई-निविदा व ई-लिलाव क्षेत्रातील ज्या ठिकाणातुन रेती / वाळू काढण्याने धुप होउ शकेल व त्यामुळे निवासी इमारतींना, घरे अथवा इतर बांधकामे यांना

धोका निर्माण होईल अशा ठिकाणातुन वाळूचे स्वतः उत्खनन करणार नाही अथवा इतरांना तसे करण्यास परवानगी देणार नाही. अशा प्रकरणी जिल्हाधिकारी यांचा उत्खनन करण्यास प्रतिबंध करण्याचा निर्णय अंतीम राहिल.

- १८) विहित केलेल्या मर्यादेच्या पलिकडे (खाणकाम आराखडा व पर्यावरण अनुमती) असलेल्या क्षेत्रातुन रेती / वाळूचे उत्खनन करता येणार नाही. तसेच इतर व्यक्तींच्या खाजगी मालकीच्या जमीनीतुन, अशा जमीनी लिलावाने देण्यात आलेल्या क्षेत्रात समाविष्ट असल्या तरी, रेती / वाळू काढता येणार नाही तसेच रस्ते / पायवाट म्हणुन वापरण्यात येणाऱ्या जमीनीतुन रेती / वाळू काढता येणार नाही.
- १९) कोणत्याही रेल्वेच्या पुलाच्या कोणत्याही बाजुने 600 मीटर्स (2000 फुट) अंतराच्या आत रेतीचे उत्खनन करता येणार नाही. तसेच जेथे नदी- नाल्यांवर पुल आहेत, त्यांच्या स्तंभापासून 100 मीटर्स पर्यंत उत्खनन करता येणार नाही. कोल्हापुर पध्दतीचे बंधारे व पुरातत्व खात्याने प्रतिबंधित केलेल्या क्षेत्रामध्ये रेती / वाळूचे उत्खनन करता येणार नाही.
- २०) लिलावधारकाने त्याला मंजूर केलेल्या वाळुगटाच्या ठिकाणी फलक लावुन, उत्खनन क्षेत्राची सीमा निश्चित करून सीमा दर्शविणारे खांब उभारणे अनिवार्य राहिल. विहित केलेल्या क्षेत्राच्या बाहेर वाळु/रेतीचे उत्खनन करता येणार नाही. तसेच लिलावधारकाने जिल्हाधिकारी यांच्या पुर्व परवानगीने सदर वाळुगटाचे कामकाज पाहण्यासाठी नियुक्त केलेल्या उपठेकेदार, व्यवस्थापक व कर्मचारी यांची नावे, पत्ता व जागेचा तपशील दर्शविणारा फलक योग्य ठिकाणी लावावा व त्याचा अहवाल सादर करणे आवश्यक राहिल.
- २१) मा.माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती याचिका(सी) क्र. 19628-1629/2009 मध्ये दिनांक 27.2.2012 रोजी दिलेले आदेश तसेच नदीपात्रातील पाणी स्वच्छ व शुध्द राहण्यासाठी व नैसर्गिकरित्या पाण्याचे नदीपात्रात वहन होण्यासाठी वाळु/रेती गटातुन जास्तीत जास्त 3 मीटर किंवा पाण्याची पातळी यापैकी जे कमी असेल तितक्या खोली पर्यंत किंवा पर्यावरण अनुमतीमध्ये परवानगी दिलेल्या खोली पर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढ्या खोलीपर्यंतच लिलावधारक/परवानाधारकाला वाळु/रेतीचे उत्खनन करता येईल.
- २२) लिलावधारकास नदीपात्रामध्ये वाळु वाहतुकीसाठी मोठी वाहने नेता येणार नाहीत. लिलावधारकाने वाळुगटाच्या नजीकच्या मुख्य रस्त्यावर डेपो तयार करून वाळुगटामधुन उत्खनन केलेली वाळु सदर डेपामध्ये साठवुन विक्री करावी. डेपोपर्यंतच्या वाळु वाहतुकीसाठी ट्रॅक्टर, ट्रॉलीचा वापर करावा. वाळु डेपोमध्ये सीसीटीव्ही लावने अनिवार्य असुन, त्याचे फुटेज दर आठवड्याला तहसिलदार यांना सादर करावे.
- २३) प्रत्येक वाळुगटाच्या ठिकाणी 24X7 छायाचित्रण होण्यासाठी लिलावधारकामार्फत CCTV बसविण्यात यावेत.
- २४) वाळु / रेतीचे उत्खनन व वाहतुक वेळ सकाळी 6.00 ते सायंकाळी 6.00 या कालावधीतच करता येईल. या कालावधीव्यतिरिक्तच्या काळात केलेले उत्खनन व वाहतुक अवैध समजुन कारवाई करण्यात येईल.
- २५) वाळूचे / रेतीचे उत्खनन करतांना किंवा ती काढतांना खाजगी मालमत्तेस कोणतीही हानी / नुकसान पोहचल्यास त्याची भरपाई करण्याचे दायित्व लिलावधारकावर राहिल. अशा हानीची / नुकसानीची परिगणना सक्षम अधिकाऱ्यांकडुन करण्यात येईल व त्या बाबतचा

त्यांचा निर्णय अंतिम राहिल व अशी रक्कम जमीन महसूलाच्या थकबाकीप्रमाणे संबंधीत लिलावधारकाकडून वसूल करण्यात येईल.

- २६) ई-लिलाव द्वारे दिलेल्या ठेक्याच्या कालावधीत शासनाने तो ठेका रद्द केल्यास किंवा त्याला मंजूर केलेल्या क्षेत्राचे उत्खनन करण्यास किंवा रेती / वाळू काढण्यास बंदी घातल्यास लिलावधारकास शासनावर खटला भरता येणार नाही.

लिलावधारकास कोणत्याही वैध कारणामुळे ग्रामस्थांचा विरोध, न्यायालयीन निर्णय, नैसर्गिक अडीअडचणी, प्रशासकीय यंत्रणाचा विरोध यामुळे उत्खननास किंवा वाहतुकीस बाधा आल्यास किंवा वाळू घाटाचा ताबा न दिल्यास, लिलावाची मुदत संपल्यापूर्वी ज्या कालावधीसाठी ठेका रद्द केला जाईल त्या कालावधीसाठी, त्याने ज्या किंमतीला लिलाव घेतला त्या रकमेच्या प्रमाणात त्याला परतावा देण्यात येईल, अशी रक्कम परत करतांना ई-लिलाव देकाराची रक्कम लिलावातील अंदाजीत वाळूसाठी व प्रत्यक्ष उत्खनन केलेला वाळूसाठी विचारात घेवून त्यानुसार परताव्याच्या रकमेची परिगणना करण्यात येईल.

- २७) उत्खनन केलेल्या किंवा काढलेल्या वाळूची / रेतीची साठवणुक, ई-लिलाव ज्या जिल्हाधिकार्याने केला असेल त्याच जिल्ह्यात करावी लागेल व त्यासाठी अकृषक परवान्यासह आवश्यक जमीन उपलब्ध करून घेण्याची जबाबदारी ई-लिलाव धारकाची असेल. वाळू ठेक्याची मुदत संपल्यापूर्वी ज्या वाळू / रेतीचे उत्खनन केलेले आहे. त्या वाळू / रेतीसाठी मुदत संपल्यानंतर 10 दिवसात उत्खननाच्या जागेवरून हलविण्यात आला नाही तर तो शासनाच्या मालकीचा होईल. व अशा वाळूच्या / रेतीच्या किंमतीबाबत अथवा मालकीबाबत लिलावधारकास कोणताही हक्क सांगता येणार नाही किंवा त्याबाबत शासनाविरुद्ध दावा करता येणार नाही. तसेच लिलावाचा कालावधी संपल्यानंतर तसेच 10 दिवसाची मुदत संपल्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत वाळू / रेतीसाठी करण्यास परवानगी देता येणार नाही किंवा त्याचा वाहतुकीसाठी दुय्यम वाहतुक पासेस देण्यात येणार नाहीत.

- २८) लिलावधारकास वाळूची / रेतीची वाहतुक करण्यासाठी परवाना घ्यावयाचा असल्यास त्याने सरकारी संस्था / संस्थांना प्राधान्य दिले पाहिजे.

- २९) लिलावधारकाने सर्व प्रकारचे कर विहित केल्याप्रमाणे अदा करावेत.

- ३०) लिलाव घेण्याची तारीख कोणतीही असली तरी लिलावाचा कालावधी 30 सप्टेंबर, 2018 रोजीच संपुष्टात येईल. लिलावद्वारे दिलेल्या क्षेत्रातून करारात नमुद केलेल्या कालावधीत, परवानगी दिलेल्या साधनाच्या सहाय्यानेच वाळूचे / रेतीचे उत्खनन करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल. वाळू स्थळात अपेक्षित साठा नाही, रस्ते उपलब्ध नाहीत, वाळू स्थळात पाणी आहे, अशा तसेच मानवी वा नैसर्गिक आपत्तीच्या कारणास्तव सदर कालावधी कोणत्याही परिस्थितीत वाढवून दिला जाणार नाही व वाळूगट बदलवून दिला जाणार नाही. लिलावात भरलेली रक्कम परत मिळणार नाही.

- ३१) उत्खनन केलेल्या वाळूच्या / रेतीच्या वाहतुकीसाठी अस्तित्वात असलेले रस्तेच लिलावधारकाने वापरावयाचे आहेत. तसेच वाहतुकीसाठी वेगळे रस्ते उपलब्ध करून दिले जाणार नाहीत. तसेच वाहतुकीसाठी नविन रस्ता मिळविण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल. रस्ते उपलब्ध नाहीत किंवा वाहतुकीसाठी बंद आहेत या कारणास्तव कोणत्याही परिस्थितीत रेती / वाळू उत्खननाचा कालावधी वाढवून दिला जाणार

नाही अथवा रेती / वाळूघाट बदलवून दिला जाणार नाही. लिलावात भरलेली रक्कम परत मिळणार नाही.

- ३२) नदीपात्रातून / नाल्यातून अथवा त्याला रेती / वाळू उत्खनन करण्यासाठी ज्या क्षेत्राचे वाटप केले असेल त्या क्षेत्रातून रेती / वाळू उत्खनन करताना नैसर्गिक संपत्तीस व पर्यावरणास धोका होणार नाही याची सर्व खबरदारी लिलावधारकाने घ्यावयाची आहे.
- ३३) लिलावधारकाने गावकऱ्यांच्या निस्तार हक्कांस बाधा पोहोचविता कामा नये.
- ३४) रेती/ वाळू उत्खनन करताना अथवा हलवितांना अपघात झाल्यास निविदाधारकाने अपघाताची माहिती तात्काळ जवळच्या पोलीस ठाण्यात द्यावी.
- ३५) वाळूलिलाव धारकांना वाळूची / रेतीची वाहतुक करण्याकरीता बारकोडयुक्त वाहतुक पासेस Online प्रणालीचा वापर करणे अनिवार्य राहिल.
- ३६) सदर प्रणालीनुसार लिलावधारकास त्याचे 3 मोबाईल नंबर रजिस्टर करणे बंधनकारक राहिल.
- ३७) लिलावधारक निर्धारित वाळूगटातून वाळूचे उत्खनन करून प्रत्येक वाहनामधील वाळूचे परिमाण, वाहन क्रमांक, वाळूगटाचे नाव / क्रमांक, वाहन कोठुन कोठे जाणार आहे, त्या दोन ठिकाणांमधील अंतर इत्यादी तपशिल नोंदणीकृत मोबाईलवरून एसएमएसद्वारे (SMS) निर्दिष्ट क्रमांकावर कळविल. प्रणालीकडून लिलावधारकास नोंदणीकृत मोबाईलवर त्याने केलेल्या विनंतीनुसार त्यास इनवाईस नंबर प्राप्त होईल. असा इनवाईस नंबर प्राप्त झाल्याशिवाय लिलावधारकास वाळू / रेतीची वाहतुक करता येणार नाही. इनवाईस नंबरशिवाय वाहतुक केल्यास ती अवैध ठरून त्यावर प्रचलित कायदे व धोरणानुसार दंडात्मक कारवाई केली जाईल.
- ३८) वाळू / रेती वाहतुक करणाऱ्या चालकाकडे उक्त इनवाईस नंबर नसेल किंवा इनवाईस नंबरचा कालावधी संपलेला असेल तर अशी वाहतुक अवैध ठरेल.
- ३९) वाळू / रेतीची वाहतुक करणाऱ्या वाहनचालकाकडे वैध इनवाईस नंबर आहे किंवा नाही, याबाबतचे निरीक्षण महसूल विभाग, पोलीस विभाग, परिवहन विभागाचे संबंधीत यंत्रणेकडून, नियुक्त भरारी पथकाकडून अथवा जिल्हाधिकारी नामनिर्देश करतील अशा व्यक्तींकडून केले जाईल. अशा निरीक्षणाच्या वेळी संबंधीत वाहनचालकाकडे वैध इनवाईस आढळला नाही किंवा निर्दिष्ट कालावधी संपलेला असेल तर सदर वाळूचे उत्खनन/ वाहतुक अवैध समजून त्याविरुद्ध महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम संहिता 1966 मधील कलम 48 (7) व (8), महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम, 2013, भा.द.वि. 379 अन्वये फौजदारी कार्यवाही तसेच मोटर वाहन कायदा 1988 आणि संदर्भाधीन दिनांक 03/01/2018 च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार त्याविरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.
- ४०) वाळू/ रेती लिलावधारकाने नोंदणीकृत मोबाईलवरून एसएमएसद्वारे प्रणालीस कळविलेल्या परिमाणापेक्षा अधिक परिमाणाची रेती / वाळू वाहून नेत असल्याचे आढळून आल्यास त्या वाहनातील संपुर्ण गौणखनिज अवैध आहे असे समजून त्यावर नियमानुसार दंडात्मक कारवाई तसेच क्षमतेपेक्षा जास्त वाहतुकीबाबत मोटार वाहन कायदानुसार कारवाई करण्यात येईल. दंडनीय कारवाई बरोबर जप्त केलेल्या रेतीचा लिलाव करण्यात येईल, त्याचप्रमाणे लिलावधारकाने रेती / वाळूचे केलेले उत्खनन , विक्री व वाहतुक केलेल्या रेती

बाबतची दैनदिनी हिशोब नोंदवही ठेवणे आवश्यक आहे. ही नोंदवही व इतर हिशोब कागदपत्रे खनिकर्म अधिकारी, खनिकर्म निरीक्षण, महसूल अधिकारी, अक्वल कारकुन, मंडळ अधिकारी, तलाठी तसेच जिल्हाधिकारी व भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालयातील निरीक्षण करणाऱ्या अधिकाऱ्यांसाठी उत्खननाच्या जागेवर उपलब्ध करून द्यावीत.

- ४१) गौण खनिजाच्या उत्खननाचे, विक्रीचे व वाहतूकीच्या संबंधातील सर्व हिशोब व कागदपत्रे, लिलावाने / परवाने दिलेल्या जागेवर ठेवली पाहिजे आणि सदर हिशोब व कागदपत्रे संबंधित महसूल अधिकारी, खनिकर्म अधिकारी तसेच भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्या अधिपत्याखालील अधिकाऱ्यांच्या निरीक्षणाकरिता उपलब्ध करून द्यावीत. लिलावधारकाने उत्खनन व विक्री केलेल्या रेतीचे मासिक विवरण प्रत्येक महिन्याचे 10 तारखेपर्यंत सादर करावे लागेल.
- ४२) लिलावधारकाने नियमात नमुद केल्याप्रमाणे अटी व शर्तीचे तसेच महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम 2013 आणि तसेच महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियमातील तरतुदीनुसार लागू असलेल्या नियमाचे आणि पर्यावरण विभागाने घालून दिलेल्या अटी व शर्तीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल. त्याचप्रमाणे लिलावधारकाने रेतीचा / वाळूचा पुर्ण उपयोग गौण खनिज म्हणूनच केला पाहिजे.
- ४३) रेतीचे उत्खनन करतेवेळी जर काही प्रमुख खनिज आढळून आल्यास लिलावधारकाने जिल्हाधिकारी यांचेकडे सात दिवसात कळविले पाहिजे.
- ४४) लिलावधारक / परवानाधारक यांना पर्यावरण विषयक व तटीय विनियमन नियमाच्या तरतुदींचे पालन करणे बंधनकारक आहे.
- ४५) कोल्हापुर पध्दतीचे बंधारे किंवा इतर बंधारे / बांध असलेल्या ठिकाणी पाटबंधारे विभाग, विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी यांनी निश्चित केलेल्या अंतराच्या मर्यादेचे बंधन पाळणे आवश्यक असेल.
- ४६) सार्वजनिक पाणवठा/ पाणी पुरवठा व्यवस्था असलेल्या ठिकाणापासून 100 मीटर अथवा भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा निश्चित करेल तेवढ्या अंतरापलिकडे उत्खनन करणे आवश्यक आहे.
- ४७) वाळूची वाहतुक करतांना वाहनातील वाळू प्लास्टीक पेपरने/ताडपत्रीने आच्छादीत करूनच वाळूची वाहतुक करणे बंधनकारक आहे. अशी वाहतुक न केल्यास दंडात्मक कार्यवाही करण्यात येईल.
- ४८) अंदाजित परिमाणापेक्षा अधिक वाळूसाठी रेतीगटात असल्यास त्यावर लिलावधारकास कोणताही अधिकार राहणार नाही व अंदाजित परिमाणापेक्षा अधिक उत्खनन करण्यास लिलावधारकास मुभा राहणार नाही.
- ४९) अवैध वाळू/रेती साठा पकडल्यानंतर महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम 1966 मधील 48 (7) व (8) नुसार तसेच इतर लागू होणाऱ्या या सर्व कायदे व नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.
- ५०) निविदाधारकाने पॅन क्रमांक व टिन/जीएसटी क्रमांकाची व रहिवासी पुराव्याची छायांकीत प्रत सादर करणे बंधनकारक राहिल.
- ५१) लिलाव धारकाने मंजूर रेतीघाटाच्या एकुण क्षेत्राबाहेर रेतीचे उत्खनन केल्यास तसेच भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा विभागाने निश्चित केलेल्या खोलीपेक्षा, क्षेत्रापेक्षा जास्त

उत्खनन केल्यास सदर उत्खनन अवैध समजून लिलावधारका विरुद्ध प्रचलित नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येईल. तसेच रेतीघाट परवाना रद्द करून भरलेली सर्व रक्कम जप्त करून शासन जमा करण्यात येईल.

- ५२) ई-निविदा, ई- लिलावमध्ये भाग घेणाऱ्या सर्व व्यक्ती / संस्थेस पर्यावरणाचा सर्व नियम (अटी व शर्ती) बंधनकारक राहतील. सदर अटी व शर्ती पर्यावरण विभागाची वेबसाईट <https://ec.maharashtra.gov.in> व जिल्हाधिकारी कार्यालयातील खनिकर्म शाखेत उपलब्ध आहे.
- ५३) Project Proponent म्हणून प्रकरणपरत्वे राज्यस्तरीय समितीसमोर पर्यावरण अनुमतीचे प्रस्ताव सादर करणा-या अधिका-याच्या नावाने पर्यावरण अनुमती प्राप्त होईल, वाळुगटाचे लिलाव झाल्यानंतर संबंधित लिलावधारकाकडून वाळुचे उत्खनन करण्यात येत असल्याने, पर्यायाने पर्यावरण अनुमतीतील अटी व शर्तीचे पालन करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल.
- ५४) सर्वोच्च बोलीधारक/निविदाधारकास लिलावाची संपूर्ण रक्कम शासन जमा केल्यानंतर पर्यावरण विभागाची मान्यता बोलीधारक/निविदाधारकास प्रदान करण्याबाबत संबंधित तहसिलदार पर्यावरण समितीस प्रस्तावीत करतील. सर्वोच्च बोलीधारक/निविदाधारकाच्या नावाने पर्यावरण समितीकडून मान्यतेबाबतचे पत्र प्राप्त झाल्यानंतरच रेतीघाटाचा ताबा देण्यात येईल.
- ५५) राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात मुल्यांकन प्राधिकरण (SEIAA) संपूर्ण अटी व शर्ती निविदा धारकास / लिलाव धारकास बंधनकारक राहतील.

- 1 Highest Bider to ensure no stream is diverted due to sand mining activity.
- 2 HIGHEST BIDDER shall carry out sand mining by manual method only. No mechanical/electrical/power driven devices shall be used for sand mining.
- 3 HIGHEST BIDDER to ensure that mining/ loading activity shall be restricted to day hours' time only. No mining activity shall be carried out after sunset and before sun rise.
- 4 HIGHEST BIDDER to adhere to the provisions stipulated in the Sustainable Sand Mining Guidelines issued by MoEF&CC, Maharashtra Minor Mineral Extraction (Development and Regulation) Rules, 2013 and Sand Extraction Policy issued by Maharashtra Government in Revenue and Forest Department.
- 5 HIGHEST BIDDER to ensure strict compliance of all conditions stipulated in the Environmental Clearance. The highest bider shall be held responsible for the noncompliance of the conditions.
- 6 HIGHEST BIDDER to ensure that there is no damage to any fauna and its nesting close to the sand mining.
- 7 HIGHEST BIDDER to ensure that adequate measures like maintenance of roads, sprinkling of water and plantation is carried out to reduce the dust particulate matter pollution.
- 8 The highest bider shall ensure that there is no violation of any order with respect to the sand mining passed by the Competent Court. (Particularly, the directions given by Hon'ble Supreme Court of India vide order dated 27.02.2012 in Deepak Kumar case [SLP (C) Nos. 19628-19629 of 2009] and order dated 05.08.2013 of the Hon'ble National Green Tribunal in aHighest Biderlicitation No. 171/2013 be strictly followed.
- 9 HIGHEST BIDDER to provide movable toilets to the workers working in the area and the sewage generated shall be properly collected and treated so as to confirm to the standards prescribed by MoEF&CC and CPCB.
- 10 HIGHEST BIDDER to ensure that no wild life habitat is infringed.
- 11 HIGHEST BIDDER to ensure that parking shall not be made on Public roads or in the river bed.
- 12 The sand transportation shall be carried out through the covered trucks only and the vehicles carrying the mineral shall not be overloaded.
- 13 HIGHEST BIDDER to provide First Aid facility at the proposed mining site.
- 14 The digital processing of the entire lease area in the district using remote sensing technique including GPS shall be monitored regularly.

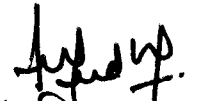
- 15 Highest Bider to ensure the directions given by Hon'ble National Green Tribunal, Pune in Appeal No 10/2013 (WZ) dated 1st October 2013 as bellow- However, we direct that when further auctioning process is required to be conducted, ordinarily, the sand beds falling between the sand beds which are now already auctioned shall be avoided unless there is special certification issued by the competent authority which would indicate absence of any environmental damage, having regard to precautionary principle which is required to be adopted. We mean to say, it should not happen that presently the sand beds are auctioned by keeping distance of 1 k.m. from each other and gap is filled up subsequently under one or another pretext.
- 16 Highest Bider to follow the standard environmental conditions for sand mining of sustainable sand mining management guidelines 2016, issued by MoEF & CC
- 17 Highest Bider to ensure the strictly implementation of Environment management plan.
- 18 Highest Bider to ensure that conditions stipulated in the Government Resolution (G.R.) dated 03.01.2018 issued by Revenue and Forest Department, Government of Maharashtra (GoM) is implemented in letter and spirit.
- 19 The instructions of MoEF & CC in the Sustainable sand mining guidelines 2016 [regarding sand mining approval and tracking system and transport of excavated sand] should be followed.
- 20 Highest Bider to ensure that every receipt given is serially scanned and registration number so generated must be written on such receipt to avoid duplication and unauthorized transportation of the sand.
- 21 Highest Bider to ensure that vehicles transporting sand should not be overloaded beyond stated capacity.
- 22 The Highest Bider should ensure that mining will be done strictly up to the depth recommended by GSDA.
- 23 The green belt development /tree plantation will be made either on river bank or along road side.
- 24 Measures for prevention & control of soil erosion and management of silt shall be undertaken.
- 25 Highest Bider to ensure that there is no violation of the Supreme Court order and orders of the National Green Tribunal given in the related matters.
- 26 Highest Bider will be held individually responsible for non compliance of the conditions stipulated in the Environmental clearance and shall be liable for legal action under Environment (Protection) Act of 1986.
- 27 Transport of sand should be through vehicle which is properly covered with Tarpaulin and it should not be overloaded.
- 28 Highest Bider to ensure that the mining plan is approved by Director of Geology and Mining comprising study to show that annual replenishment of sand in the mining lease area is sufficient to sustain the mining operations at levels prescribed in the mining plan and that the transport infrastructure is adequate to transport the mined material.
- 29 Provisions stipulated in Maharashtra Minor Minerals Extraction (development and Regulation) Rules 2013 and Government Resolution of Revenue and Forest Department dated 03.01.2018 shall be strictly followed by Highest Bider.
- 30 Highest Bider will submit bank guarantee up to 2% of the total auction cost for the given auction period from the Lessee to ensure the compliance of the conditions stipulated. In case of violation of stipulated conditions by the Lessee, bank guarantee so obtained shall be forfeited and legal action under the law should initiated against such Lessee.
- 31 The distance 3 m or 10 % of the width of river whichever is more will be kept intact as a no mining zone.
- 32 No cutting of the trees shall be done while excavating the sand or while constructing the access road to sand ghat.
- 33 All mining shall be carried out manually.
- 34 Underwater mining shall not be permitted without the specific expert sanction of the State Government only for prevention of flood and increasing the capacity of reservoir if any It shall be ensured that excavation of minor mineral does not disturb or change the underlying soil characteristics of the river bed /basin, where mining is carried out.
- 35 It shall be ensured that mining does not in any way disturb the turbidity, velocity and flow pattern of the river water.
- 36 It shall be ensured that there is no fauna dependent on the river bed or areas close to mining for its nesting is disturbed.
- 37 Turtle nesting units conservation is very important. Therefore sand mining in such areas is to be prohibited.
- 38 Precise mining area will be jointly demarcated at site by officials of Mining/Revenue department prior to mining operations for all proposals under consideration. Such site plan, duly verified by competent authority shall be submitted to Environment Department.
- 39 All necessary statutory clearances shall be obtained before start of mining operations.
- 40 No mining shall be carried out in the live streams.
- 41 Mining shall be limited to day hours time only.

- 42 No mining shall be carried out in the safety zone of any bridge and/or embankment.
- 43 No mining shall be carried out in the vicinity of natural/ manmade archaeological sites.
- 44 The lease holder shall obtain necessary prior permission of the competent authorities for drawal of requisite quantity of water (surface water and groundwater), if required for the project. Waste water, if any, shall be properly collected and treated so as to conform to the standards prescribed by MoEF/CPCB.
- 45 No wildlife habitat will be infringed.
- 46 Environmental clearance is subject to obtaining clearance under the Wildlife (Protection) Act, 1972 from the competent authority, if applicable to this project.
- 47 Green belt development shall be carried out considering CPCB guidelines including selection of plant species and in consultation with the local DFO/Horticulture Officer.
- 48 Parking of vehicles should not be made on public places.
- 49 It shall be ensured that there is no leakage of oil and grease from the vehicles used for transportation.
- 50 Special Measures shall be adopted to prevent the nearby settlements from the impacts of mining activities. Maintenance of roads through which transportation of minor minerals is to be undertaken, shall be carried out regularly.
- 51 Provision for first-aid, medical health care safe drinking water, and sanitation etc. shall be provided at site.
- 52 Ambient air quality will be monitored at the site and the nearest habitation regularly. Ambient air quality at the boundary of the precise mining area shall conform to the norms prescribed by MoEF & CC, GOI.
- 53 Measures shall be taken for control of noise level to the limits prescribed by CPCB
- 54 Any change in mining area, khasra /Gat numbers, entailing capacity addition with change in process and or mining technology, modernization and scope of working shall again require prior Environmental Clearance as per provisions of EIA Notification, 2006 (as amended).
- 55 The environmental clearance is being issued without prejudice to the action initiated under EP Act or any court case pending in the court of law and it does not mean that project proponent has not violated any environmental laws in the past and whatever decision under EP Act or of the Hon'ble court will be binding on the project proponent. Hence this clearance does not give immunity to the project proponent in the case filed against him, if any or action initiated under EP Act.
- 56 In case of submission of false document and non-compliance of stipulated conditions, Authority/ Environment Department will revoke or suspend the Environmental Clearance without any intimation and initiate appropriate legal action under Environmental Protection Act, 1986.
- 57 The Environment department and District Administration reserves the right to add any stringent condition or to revoke the clearance if conditions stipulated are not implemented to the satisfaction of the department or for that matter, for any other administrative reason after consultation with SEIAA.
- 58 In case of any deviation or alteration in the project proposal from the one submitted to this department for clearance, a fresh reference should be made to the department to assess the adequacy of the condition(s) imposed and to incorporate additional environmental protection measures required, if any.
- 59 The above stipulations would be enforced among others under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974, the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981, the Environment (Protection) Act, 1986 and rules there under, Hazardous Wastes (Management and Handling) Rules, 1989 and its amendments, the public Liability Insurance Act, 1991 and its amendments.

- ५६) लिलावधारकाने निविदा अधिसूचना, सर्व साधारण निर्देश, विशेष निर्देश यातील अटी व शर्तीचे पालन केल्यानंतर लिलाव धारकाशी विहित करारनामा करून घेतल्यानंतर पात्र लिलाव धारकास वाळू गटाचा ताबा देण्यात येईल.
- ५७) दिलेल्या ठेक्याचे व उत्खनन परवान्याचे कोणतेही कारण न देता निलंबन करणे, रद्द करणे अथवा माघार घेण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी, नागपूर यांना असतील.
- ५८) शासन वेळोवेळी जे निर्देश देईल त्याचे पालन करणे लिलाव धारकास बंधनकारक असेल.
- ५९) दर महिन्याचे दुसऱ्या व चौथा रविवार रोजी मंजूर केलेल्या रेतीघाटातून रेती उपसा करण्याचे काम बंद ठेवावे लागेल.

- ६०) जीएसटी सर्वोच्च बोलीच्या/ निवेदेच्या शासन ठरवून देईल त्यादराने रक्कम करारनामा करण्यापूर्वी भरण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल. तसेच आयकर, TCS 2 % व मुद्रांक शुल्क रक्कम शासन जमा करूनच करारनामा करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल.
- ६१) रेतीघाटाच्या संबंधीत ग्रामपंचायतने ग्रामसभेमध्ये दिलेल्या अटी व शर्ती तसेच संबंधीत उपविभागीय अधिकारी यांनी त्यांच्या अहवालात दिलेल्या अटी व शर्ती ई-लिलावधारकास व ई-निविदाधारकास पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- ६२) मंजूर केलेल्या रेतीघाटाचे स्वःखर्चाचे तालुका निरीक्षक भूमि अभिलेखचे मोजणी व सिमांकण केलेला नकाशाचे दोन प्रती करारनामा करण्यापूर्वी सादर करून करारनामा करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल. त्यानुसार मोजणी नकाशातील क्षेत्रावर लिलावधारकाला ताबा देण्यात येईल.
- ६३) लिलाव धारकास वाळुची वाहतुक करणा-या वाहनांवर GPS बसविणे बंधनकारक आहे. रेतीची वाहतुक ही GPS यंत्र लावलेल्या वाहणाद्वारे करणे बंधनकारक राहिल. लिलाव धारकास वाळुची वाहतुक करणा-या वाहनांची नोंदणी जिल्हाधिकारी कार्यालय/ प्रादेशिक परिवहन अधिकारी कार्यालयात करणे अनिवार्य आहे.
- ६४) पाण्याखालील वाळुगटामध्ये दिनांक 10 जून ते 30 सप्टेंबर या कालावधीमध्ये वाळु उत्खनन करता येणार नाही.
- ६५) नदीपात्रात निश्चित केलेल्या वाळुगटातून वाळुचे उत्खनन हाताने(Manually) करावे लागेल. नदीपात्रातील वाळु/रेती उत्खननासाठी तसेच नदीपात्रातील वाळु वाहनात भरण्यासाठी जेसीबी, पोकलेन अशा प्रकारच्या कोणत्याही यांत्रिक साधनांचा वापर अनुज्ञेय नाही.

वरील पैकी कोणत्याही अटी शर्तीचा भंग केल्यास सर्व अनामत रक्कम तसेच लिलावधारकाने शासनास अदा केलेली सर्व रक्कम जप्त करून निविदा / लिलाव रद्द करण्यात येईल आणि इतरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

(अश्विन मुद्गल)

जिल्हाधिकारी, नागपूर